

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „– Mládež v pohybu – Iniciativa zaměřená na rozvinutí potenciálu mladých lidí, aby mohla Evropa růst rozumným a udržitelným způsobem, ze kterého budou mít prospěch všichni“

KOM(2010) 477 v konečném znění

(2011/C 132/10)

Zpravodaj: **pan TRANTINA**

Spoluzpravodaj: **pan MENDOZA CASTRO**

Dne 15. září 2010 se Komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Mládež v pohybu – Iniciativa zaměřená na rozvinutí potenciálu mladých lidí, aby mohla Evropa růst rozumným a udržitelným způsobem, ze kterého budou mít prospěch všichni

KOM(2010) 477 v konečném znění.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 24. února 2011.

Na 470. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. března 2011 (jednání dne 15. března 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor jednomyslně následující stanovisko.

1. Shrnutí doporučení

1.1 EHSV je si vědom potřeby zaměřit se na mladé lidi, jež současná hospodářská krize výrazně zasáhla. Iniciativu Mládež v pohybu, jakožto nedílnou součást opatření strategie Evropa 2020, považuje za užitečnou a vítá celkové znění sdělení. Je připraven podílet se na jejím provádění tím, že spojí síly, zviditelní ji u sociálních partnerů a organizací občanské společnosti a stanoví, jaké jsou stávající nedostatky iniciativy, jež řeší strategie EU pro mládež.

1.2 EHSV zdůrazňuje, že cíle představené v iniciativě Mládež v pohybu musí být monitorovány a postup v jejich naplňování měřen podle jasných ukazatelů tak, aby členské státy EU mohly zvýšit své snahy v případě, že se cíle nenaplní dle plánu.

1.3 EHSV podtrhuje, že v období, kdy je v důsledku hospodářské krize nutno přezkoumat rozpočtové priority, je důležité, aby byla udržena a – tam, kde je to možné – zvýšena účinnost využívání prostředků, jež jsou na úrovni jednotlivých členských států a na úrovni EU vyčleňovány na vzdělávání a odbornou přípravu mladých lidí a na jejich zaměstnávání. Politiky hospodářské obnovy musí stimulovat tvorbu stabilních pracovních míst a zamezit jakémukoliv případnému přerušování studia.

1.4 EHSV podporuje vytvoření kvalitního rámce pro stáže a vítá kroky vedoucí k odstranění právních a administrativních překážek, které brání volnému pohybu mladých lidí za účelem vzdělávání, stáží a praxe.

1.5 EHSV vítá iniciativu Komise na podporu uznávání neformálního učení a zviditelnění kompetencí nabytých mimo formální vzdělávací systém (například prostřednictvím Evropského znalostního pasu). Diskuse o způsobech uznávání by se měla zaměřit také na kvalitu poskytovaného vzdělání a odbornou přípravu a její sledování a dohled nad ní. Současně EHSV připomíná, že veškerá opatření na podporu uznávání neformálního učení by měla být přínosná pro všechny; tato opatření by proto neměla být určena výhradně mladým lidem s omezenými příležitostmi.

1.6 EHSV vítá tvorbu nástrojů na vnitrostátní úrovni, jako je například „záruka pro mladé“, jež mladým lidem pomáhá v přechodu ze vzdělávacího systému na trh práce. Je však toho názoru, že některé další iniciativy je třeba přezkoumat ještě před jejich provedením. Týká se to srovnávání výsledků v rámci terciárního vzdělávání, vytvoření karty Mládež v pohybu, zavedení iniciativy „První zaměstnání v rámci sítě EURES“ a práce na budoucím evropském nástroji financování mikroúvěrů.

1.7 EHSV souhlasí se snahou Komise o identifikaci nejúčinnějších způsobů podpory zaměstnávání mladých lidí. Ty zahrnují výcvikové programy, kombinaci dávek a aktivačních opatření, finanční podporu zaměstnávání mladých nebo vhodná mzdová opatření a opatření v oblasti sociálního zabezpečení, jakož i kariérové poradenství. EHSV zdůrazňuje, že tyto kroky je třeba přijmout na základě využití a podpory sociálního dialogu a dialogu s občanskou společností.

1.8 Iniciativa sice klade důraz na vzdělávání a zaměstnanost, avšak nezdůrazňuje dostatečně rozvoj sociálního kapitálu a zapojení mládeže do evropské občanské společnosti. Růst podporující začlenění navíc musí být zahrnut jako priorita do strategií zaměřených na mládež a musí pro něj být vytvářeny odpovídající implementační nástroje, např. zachování a posílení stávajícího programu Mládež v akci.

1.9 EHSV lituje, že iniciativa opomíjí činnosti, které posilují a budují sociální a občanský aspekt u mladých lidí v Evropě. Název Mládež v pohybu by se měl ve sdělení odrazit tím, že sdělení nebude pouze „o“ mládeži či „pro“ mládež, ale bude spíše počítat s její aktivní účastí při provádění navržených opatření. EHSV žádá Komisi, aby do iniciativy doplnila nezbytné činnosti.

1.10 EHSV navrhuje, aby byl nový soubor informací ze zvláštních internetových stránek iniciativy zahrnut mezi stávající informační nástroje, jako jsou existující portály PLOTEUS, YOUTH a další. Včlenění nových informací do již existujících internetových stránek by mohlo mít větší úspěch a mohlo by mladým lidem usnadnit přístup k nim.

1.11 Stáže by měly být ztraktivněny, měly by zohledňovat zájmy všech dotčených stran a členské státy by měly prostřednictvím různých typů pobídek stimulovat zaměstnavatele k tvorbě více příležitostí ke stážím a následně i více lepších pracovních míst pro mladé lidi.

1.12 EHSV oceňuje prostor, který je ve sdělení věnován využití Evropského sociálního fondu (ESF). Při vyjednávání s členskými státy o rozpočtových ustanoveních v rámci nových finančních výhledů by se měla Evropská komise soustředit obzvláště na to, zda je či není vyčleněno dostatečné množství finančních prostředků pro iniciativy ESF, zejména pro ty, které se týkají mládeže.

1.13 EHSV bude sledovat, jaký je předpokládaný přínos evropského systému studentských půjček na základě stávajících možností a nástrojů.

2. Shrnutí sdělení Komise

2.1 Strategie Evropa 2020 stanoví ambiciózní cíle za účelem dosažení inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění. Zásadními aktéry jejich splnění jsou mladí lidé. Vysoce kvalitní vzdělávání a odborná příprava pro všechny, zapojení do trhu práce a setrvání na něm, důstojná a přiměřeně placená práce a příležitosti k větší mobilitě jsou klíčové pro **rozdvojení potenciálu všech mladých lidí** ⁽¹⁾, které by přispělo ke splnění cílů strategie Evropa 2020. Proto je jedním ze stěžejních návrhů strategie také soubor opatření iniciativy **Mládež v pohybu**.

2.2 Cílem iniciativy Mládež v pohybu je posílit cíle a priority, které definují strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (ET 2020), a prosadit opatření s těmito cíli:

- zlepšit perspektivy udržitelného uplatnění mladých lidí na pracovním trhu,
- dát většímu počtu mladých lidí možnost zapsat se do terciárního vzdělávání,
- změnit charakter vzdělávání a odborné přípravy tak, aby lépe odpovídaly potřebám mladých lidí,
- dosáhnout toho, aby do roku 2020 každý Evropan, který bude mít zájem, mohl studovat nebo projít odborným výcvikem v zahraničí,
- snížit nezaměstnanost mladých lidí prostřednictvím zvýšení počtu pro ně dostupných pracovních míst a rovněž studijně-pracovních stáží a pracovních zkušeností, jež posilují podnikatelského ducha studentů,
- zvýšit a zlepšit informovanost veřejnosti o nástrojích EU na podporu mobility, tedy především o studiu, odborné přípravě nebo pracovních stážích v zahraničí atd.

2.3 Pro jednotlivé prioritní oblasti byly stanoveny soubory **klíčových nových činností**. Ty zahrnují návrhy, které mají konkrétním způsobem pomoci k naplnění popsanych priorit.

⁽¹⁾ KOM(2010) 477 v konečném znění.

3. Všeobecné připomínky Výboru ke sdělení Komise

3.1 Stěžejní iniciativa „Mládež v pohybu“ je v souladu se strategií Evropa 2020, zaměřené na inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Klade důraz na nový holistický přístup, v jehož duchu politika v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti mládeže úzce souvisí s dalšími stěžejními iniciativami a s 5 hlavními cíli EU. Podle názoru EHSV bude nutné zajistit koherenci mezi politikami na úrovni EU a politikami členských států, a dále též položit důraz na účast a klíčový význam nevládních zainteresovaných stran.

3.2 EHSV by chtěl zdůraznit, že na iniciativu by mělo být nahlíženo v kontextu nejhlubší hospodářské krize, které byla Evropa v poslední době vystavena. Tento kontext nelze ignorovat, když se hovoří o „rozvinutí potenciálu mladých lidí, aby mohla Evropa růst rozumným a udržitelným způsobem, ze kterého budou mít prospěch všichni“. Je vhodné položit si otázku: Jak se krize v současné době odráží na jistotě zaměstnání, sociálních právech a plánech a projektech v oblasti studentské a pracovní mobility? EHSV se domnívá, že je důležité upozornit na vazby, které existují mezi přijímanými ekonomicky zaměřenými opatřeními, a na možný dopad těchto opatření na existující evropské plány a programy, jež mají pro mladé lidi velký význam. Je třeba se vyvarovat jakéhokoliv krácení prostředků. Disponibilní prostředky by měly být naopak lépe zacíleny a pokud možno výrazně navýšeny.

3.3 EHSV považuje iniciativu Mládež v pohybu, jakožto nedílnou součást opatření strategie Evropa 2020, za hodnotnou a celkové znění sdělení se zájmem vítá. Iniciativa by měla především účinněji provázet jednotlivé stávající i budoucí opatření a projekty, a to za účelem zlepšení vyhlídek na splnění výše uvedených cílů. EHSV lituje, že iniciativa opomíjí činnosti, které posilují a budují sociální a občanský aspekt u mladých lidí v Evropě. Název Mládež v pohybu by se měl ve sdělení odrazit tím, že sdělení nebude pouze „o“ mládeži či „pro“ mládež, ale bude spíše počítat s její aktivní účastí při provádění navržených opatření. EHSV žádá Komisi, aby do iniciativy doplnila nezbytné činnosti.

3.4 Jelikož se iniciativa zabývá dvěma hlavními oblastmi – vzděláváním a zaměstnaností –, oceňuje EHSV důraz kladený na mobilitu, atraktivitu a kvalitu a tím i provázání se strategickým rámcem evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020) a zejména se strategickými cíli 1 a 2. Je důležité, že iniciativa zdůrazňuje především význam rozšiřování studijní mobility, modernizace vysokoškolského vzdělávání, podpory a uznávání informálního a neformálního vzdělávání, a zajištění efektivních a udržitelných investic do vzdělávání a odborné přípravy.

3.5 EHSV oceňuje také skutečnost, že iniciativa klade důraz na souvislost cílů s další implementací EQF, s větší otevřeností vzdělávacích systémů, se zlepšením poradenství a s partnerstvím

mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli⁽²⁾. Při implementaci iniciativy se EHSV doporučuje zaměřit především na otevření a přizpůsobení vzdělávacích systémů potřebám společnosti a pracovního trhu, na důsledné provázání YOM se stávajícími nástroji vzdělávací mobility jako Europass a evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS), na podporu spolupráce vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů a rovněž odborových organizací, studentů a dalších zainteresovaných stran.

3.6 Iniciativa sice klade důraz na vzdělávání a zaměstnanost, avšak nezdůrazňuje dostatečně rozvoj sociálního kapitálu a podporu zapojení mládeže do evropské občanské společnosti. Mládež v pohybu tak není dostatečně kompatibilní s cíli nové strategie EU pro mládež Investování do mládeže a posílení jejího postavení přijaté v roce 2009, ani s čl. 165 odst. 2 Lisabonské smlouvy, který posiluje občanský rozměr a nutnost motivovat mladé lidi k účasti na demokratickém životě, ani s cíli práce s mládeží. Do iniciativy musí být zahrnuty klíčové kompetence přímo související s ekonomickou sférou (jako je inovační a podnikatelský duch), výchovou k občanství, solidaritou a konsolidací sociální soudržnosti, tedy s plným zapojením mladých lidí do sociální agendy, a rovněž je třeba navrhnout a do iniciativy doplnit nezbytná podpůrná opatření.

3.7 Růst podporující začlenění musí být zahrnut jako priorita do strategií určených mládeži a musí být vytvářeny odpovídající nástroje pro implementaci těchto strategií, např. zachování a posílení stávajícího programu Mládež v akci.

3.8 Jednoznačněji by také měly být do iniciativy začleněny některé aspekty související s nediskriminací. EHSV navrhuje, aby do ní byla zahrnuta opatření, jež by řešila rozdíl v platech mezi mladými muži a ženami. Rovněž je třeba se zabývat rozdíly mezi místními lidmi a přistěhovalci a jejich potížemi se získáním rovných podmínek a stejné odborné způsobilosti. Řádnou pozornost si také zaslouhuje začleňování znevýhodněných mladých lidí na trh práce.

3.9 Cíle představené v iniciativě Mládež v pohybu musí být monitorovány a postup v jejich naplňování měřen jasnými ukazateli tak, aby členské státy EU mohly zvýšit své snahy v případě, že se cíle nenaplní dle plánu.

3.10 Následují doplnění a připomínky EHSV k návrhům jednotlivých klíčových nových činností podle prioritních oblastí sdělení.

⁽²⁾ Tento termín je třeba chápat v tom nejširším možném slova smyslu, tedy jako kohokoliv, kdo zaměstnává někoho jiného v jakémkoliv sektoru – soukromém, veřejném nebo nevládním.

4. Rozvoj moderních systémů vzdělávání a odborné přípravy, které budou zdrojem klíčových kompetencí a vynikajících výsledků

4.1 Navrhnout doporučení Rady o omezení předčasného ukončování školní docházky (2010)

4.1.1 Obzvláště důležitou otázkou je omezování předčasného ukončování školní docházky, a to zejména pro některé členské státy EU. Je to také jeden z hlavních cílů (headline targets) strategie Evropa 2020 (převzatý ze souboru referenčních úrovní strategického rámce ET 2020). EHSV podtrhuje, že v období, kdy se v důsledku hospodářské krize krátí rozpočty, je důležité, aby byly zachovány a – tam, kde je to možné – navýšeny prostředky, jež jsou přidělovány na úrovni jednotlivých členských států a jež jsou určeny k zamezení předčasnému ukončení školní docházky.

4.2 Zahájit činnost skupiny odborníků na vysoké úrovni pro gramotnost (2010)

4.2.1 EHSV podporuje postupy, u nichž byla prokázána účinnost, pokud jde o zlepšování schopností žáků a studentů a odstraňování negramotnosti v EU. Vyzdvihuje také význam programů, které zahrnují mladé lidi, kteří jsou sociálně znevýhodnění nebo pocházejí z přistěhovaleckých kruhů. Je důležité, aby skupina odborníků na vysoké úrovni otvírala možnosti dialogu se sociálními partnery a organizacemi občanské společnosti a jejich konzultace.

4.3 Zvýšit přitažlivost, rozmanitost poskytování a kvalitu odborného vzdělávání a přípravy

4.3.1 V návaznosti na konzultace Cedefop vyzdvihuje EHSV potřebu znovu přezkoumat naše strategie pro oblast vzdělávání, odborné přípravy a učení – včetně odborného vzdělávání a přípravy (VET). Je zapotřebí:

- více zacílit vzdělávání a odbornou přípravu,
- podporovat a uznávat širší škálu znalostí, dovedností a kompetencí,
- snížit nerovnováhu znalostí a dovedností,
- podporovat nová vzdělávací prostředí,
- otevřít struktury a instituce pro vzdělávání a odbornou přípravu,
- zohlednit individuální potřeby.

4.3.2 EHSV proto vítá komuniké ze zasedání v Bruggách, jehož cílem je posílit evropskou spolupráci v oblasti VET

a které definuje 11 dlouhodobých strategických cílů pro příští desetiletí (2011–2020). EHSV podporuje zvyšování kvality odborného vzdělávání na evropské úrovni. Odborné vzdělávání a příprava by měly být první novou cílovou skupinou pro rozšiřování vzdělávací mobility.

4.4 Navrhnout kvalitní rámec pro stáže

4.4.1 EHSV vítá kroky vedoucí k odstranění souvisejících právních a administrativních překážek, které brání volnému pohybu mladých lidí za účelem stáží. Ze strukturovaného dialogu s mládeží také vyplynul další velký problém: kvalita vnitrostátních stáží. Evropský rámec by proto měl také iniciovat diskusi na národní úrovni o stážích, praxi a kvalitě pracovních smluv nabízených mladým lidem. Stáže by měly být součástí studijního plánu a mít silný vzdělávací aspekt, jež by mladým lidem později umožnil získat stabilní, kvalitní, přiměřeně placené pracovní místo bez jakékoliv diskriminace.

4.4.2 Požadavek rámce kvality pro stáže by se měl týkat všech forem učení se v reálných pracovních situacích, které mohou a nemusí být součástí formálních vzdělávacích programů nebo se realizují dobrovolně mimo formální vzdělávání. Stáže nesmí nahrazovat řádné pracovní pozice, ale měly by stážistům poskytovat kompetence nezbytné pro plynulý přechod do pracovního prostředí. Stážisté by měli během výkonu reálných pracovních úkolů dostávat finanční kompenzaci a mít přístup k sociální ochraně. Je důležité zapojit **sociální partnery** do tvorby koncepce, organizace, nabídky a financování stáží, pokud mají být účinné a užitečné pro trh práce.

4.4.3 Stáže by měly být ztraktivněny, měly by zohledňovat zájmy všech dotčených stran a členské státy by měly prostřednictvím různých typů pobídek stimulovat zaměstnavatele k tvorbě více příležitostí ke stážím a následně i více lepších pracovních míst pro mladé lidi, s ohledem na Rámcovou dohodu o trzích práce přístupných všem, kterou přijali evropští sociální partneři.

4.5 Navrhnout předlohu doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení (2010)

4.5.1 EHSV považuje tuto oblast dlouhodobě za velmi důležitou a podporuje další související kroky. EHSV vítá zejména silný důraz na uznávání výsledků neformálního učení. Diskuse o způsobech uznávání by se měla zaměřit také na kvalitu neformálního vzdělávání a její sledování a dohled nad ní. Veškerá opatření na podporu uznávání neformálního učení by měla být přínosná pro všechny, a neměla by tedy být určena výhradně znevýhodněným mladým lidem (jak se uvádí ve sdělení). Neformální učení, jež zprostředkovávají převážně nevládní organizace formou dobrovolných aktivit, má velký význam jako způsob, jak mohou mladí lidé posilovat v dnešním světě tolik potřebné kompetence, týkající se zejména tvořivosti, týmové spolupráce, řešení problémů, jazykových dovedností, multikulturního povědomí, empatie a smyslu pro vlastní iniciativu a zodpovědnost.

4.5.2 Pokud jde o uznávání neformálního učení, postoj zaměstnavatelů bude klíčový pro to, aby bylo akceptováno, a navýsost důležitá bude i úloha vyšších odborných a vysokých škol.

4.5.3 Co se týče uznávání neformálního a informálního učení, existuje již řada příkladů osvědčených postupů na národní úrovni, například německý ProfilPass či české Klíče pro život. Ty by měly být vzaty v potaz při přípravě doporučení Rady. Komise by měla přispět k rychlému šíření a analýze osvědčených postupů a zohlednit to, že v EU panují velmi rozličné situace, pokud jde o rozvoj, tradici a dané podmínky.

5. Podporovat přitažlivost vysokoškolského vzdělání pro znalostní ekonomiku

5.1 Podporovat reformy a modernizovat vysokoškolské vzdělávání představením sdělení (2011), které stanoví novou posílenou agendu pro vysokoškolské vzdělávání

5.1.1 Reforma terciárního vzdělávání musí hrát mnohem významnější úlohu při plnění cíle strategie Evropa 2020 učinit z EU společnost, jež bude mít vedoucí úlohu, pokud jde o znalosti, inovace a vývoj. Modernizace systémů terciárního vzdělávání, uskutečňování Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a cílů Boloňského procesu, širší zapojení občanské společnosti a soukromého sektoru, přezkoumání a posílení systémů zajištění kvality ve vysokoškolském vzdělávání a uznání významu sociálního rozměru vzdělávání by měly přispět k úspěšnému vstupu mladých lidí, kteří ukončí vysokoškolské vzdělávání, na trh práce. Zároveň budou odstraněny překážky v rovných možnostech účasti na vzdělávání, které ještě existují a které souvisejí mimo jiné se sociálními rozdíly, pohlavím, státní příslušností atd.

5.2 Srovnávat výsledky vysokoškolského vzdělávání a výstupy ze vzdělávání

5.2.1 Ačkoliv jedním z cílů je stanovení referenčních úrovní pro měření výsledků a výstupů terciárního vzdělávání, EHSV podtrhuje důležitost pečlivé volby kritérií v úzké spolupráci s experty v oblasti vzdělávání, organizacemi občanské společnosti a soukromým sektorem, jelikož se jedná o velmi citlivou oblast. EHSV sdílí obavy související s možných převzetím metod pro posuzování či klasifikaci používaných v jiných oblastech a má pochybnosti o tom, zda vytvoření nového vícerozměrného systému pro hodnocení univerzit spadá do působnosti EU.

5.3 Navrhnout víceletou strategickou agendu pro inovace (2011)

5.3.1 Pokud jde o strategický program inovací (2011), odkazuje EHSV Komisi na řadu stanovisek a doporučení na toto téma⁽³⁾ vydaných v poslední době.

⁽³⁾ Stanoviska EHSV k tématům Přezkum inovační politiky Společenství v měnícím se světě, Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 80 a Investice do znalostí a inovace (Lisabonská strategie), Úř. věst. C 256, 27.10.2007, s. 17.

6. Podporovat další rozvoj možností mladých lidí učít se v zahraničí a jejich mobilitu v oblasti zaměstnání

6.1 Zřídit internetovou stránku věnovanou iniciativě *Mládež v pohybu*, která bude informovat o příležitostech mobility a studia v rámci EU (2010)

6.1.1 EHSV navrhuje, aby byl nový soubor informací zahrnut mezi stávající informační nástroje, jako jsou existující portály PLOTEUS, YOUTH a další, jelikož včlenění nových informací do již existujících internetových stránek by mohlo mít větší úspěch a mohlo by mladým lidem usnadnit přístup k nim. Měla by být také vytvořena jednotná databáze volných míst v oblasti stáží a dobrovolnické práce a umístěna na tyto internetové stránky.

6.2 Navrhnout předlohu doporučení Rady o podpoře mobility ve vzdělávání mladých lidí (2010)

6.2.1 EHSV podporuje posílení konkrétních opatření zaměřených na zvýšení vzdělávací mobility a využití výsledků veřejných konzultací k návrhu Zelené knihy na podporu vzdělávací mobility mladých lidí. EHSV se do konzultací v roce 2009 aktivně zapojil a vydal několik hodnotných doporučení⁽⁴⁾. Měla by být zajištěna podpůrná opatření před zahájením, v průběhu a po ukončení mobility.

6.3 Vytvořit kartu *Mládež v pohybu*

6.3.1 Není dostatečně jasné, zda je, či není cílem iniciativy vytvořit novou kartu, či zda chce poskytnout čerstvý impuls stávající kartě mládeže <26. V případě jakékoliv nové karty je nutné jasně prokázat její přidanou hodnotu a porovnat ji s již existujícími kartami.

6.4 Zveřejnit průvodce rozsudky Evropského soudu, které se týkají práv mobilních studentů (2010)

6.4.1 EHSV tento návrh pokládá za dobrý krok a upozorňuje, že rozsudky by měly být zpracovány do čtivých, snadno přístupných a srozumitelných formátů. Snadno orientovat by se v nich měli také středoškoláci.

6.5 Navrhnout Evropský znalostní pas (2011)

6.5.1 EHSV podporuje vytvoření Evropského znalostního pasu. Domnívá se, že stávající Europas a Pas mládeže by měly být sloučeny nejlépe do jednoho celkového instrumentu, který bude zahrnovat do jednoho formuláře jak klasické CV, formální vzdělávání – Europas, tak i neformální a informální. Mladí lidé jsou skeptičtí k velkému množství neustále pozměňovaných, a přitom stále nepříliš efektivních nástrojů. Úspěch Evropského znalostního pasu bude souviset kromě jiných faktorů s tím, jak

⁽⁴⁾ Stanovisko EHSV k zelené knize Podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání, Úř. věst. C 255, 22.9.2010, s. 81.

bude nahlížen zaměstnavateli a využíván mladými lidmi, jimž musí být i nadále k dispozici potřebné poradenské a podpůrné služby.

6.6 Vytvořit novou iniciativu „První zaměstnání v rámci sítě EURES“

6.6.1 EHSV vítá všechny formy podpory možností získat zaměstnání pro mladé lidi. Má za to, že posílení EURES a dalších portálů a zlepšení kvality jejich služeb může být v tomto směru užitečné.

6.7 Vytvořit v roce 2010 evropský vyhledávač volných pracovních míst

6.7.1 EHSV vítá pravidelné zveřejňování evropského vyhledávače volných pracovních míst, který poskytuje hodnotný a aktuální přehled o situaci na evropském trhu práce.

6.8 Sledovat používání právních předpisů EU týkajících se svobody pohybu pracovníků

6.8.1 EHSV v zásadě souhlasí s tím, že právní předpisy EU o volném pohybu pracovníků přinášejí prospěch mladým lidem a že by měly být důsledněji monitorovány (tato monitorovací aktivita již delší dobu běží). Komise však jednoznačně neuvádí, jakou bude mít monitorování právních předpisů a provádění iniciativ na podporu mladých mobilních pracovníků podobu.

7. Rámec pro zaměstnávání mladých lidí

7.1 Identifikovat nejefektivnější opatření na podporu zaměstnávání mladých lidí

7.1.1 Míra nezaměstnanosti mládeže, která byla vysoká již před krizí, se dnes stala jedním z nejznepokojivějších aspektů evropské reality v oblasti práce. Jak se uvádí v textu iniciativy: **„Nezaměstnanost mladých lidí je nepřijatelně vysoká – dosahuje téměř 21 %. Aby bylo možné dosáhnout cíle 75 % zaměstnanosti lidí ve věku 20–64 let, musí se radikálně zlepšit přechod mladých lidí na trh práce.“**⁽⁵⁾ Význam opatření, jež pomáhají zajišťovat kvalitní, stabilní a přiměřeně placená pracovní místa pro mladé lidi, počínaje prvním zaměstnáním, by se neměl podceňovat. EHSV vítá navrhované iniciativy a vyzývá Komisi, aby zajistila konkrétní závazky členských států v oblasti vytváření pracovních míst pro mladé lidi, a to na základě dohody se sociálními partnery a dalšími zainteresovanými stranami. Souhlasí také s následujícím tvrzením

⁽⁵⁾ Podle zprávy Eurostatu za leden 2011 dosahovala celková míra nezaměstnanosti v EU-27 9,6 %. Nezaměstnanost mladých (do 25 let) činila 21 %. Zeměmi s nejvyšší nezaměstnaností mladých bylo Španělsko (43,6 %), Slovensko (36,6 %) a Litva (35,2 %).

obsaženým v textu Komise: **„Dohody o mzdách a nemzdové náklady práce by mohly představovat pobídku k zaměstnávání nováčků, neměly by však přispívat k nejistotě.** Kolektivní vyjednávání může rovněž hrát pozitivní úlohu při stanovování dohodnutých rozdílných počátečních mezd“; zároveň by se však měla dodržovat zásada stejné mzdy za stejnou či rovnocennou práci.

7.1.2 Vyřešení situace mladých lidí na dnešních trzích práce je zásadním předpokladem zvýšení evropské konkurenceschopnosti. Pokud chceme dosáhnout úspěchu, musíme rozhodně zajistit, že budou mladé talenty lépe využity a nebudou promarněny.

7.1.3 EHSV souhlasí se snahou o identifikaci nejúčinnějších opatření na podporu zaměstnávání mladých lidí, jako jsou např. výcvikové programy, kombinace dávek a aktivačních opatření, finanční podpory zaměstnávání mladých nebo vhodných mzdových opatření a opatření v oblasti sociálního zabezpečení. Komise správně klade důraz na kariérové poradenství. Když se mladí lidé rozhodují pro budoucí profesi, musí získat nezbytné informace o vzdělávacích možnostech a mít jasnou představu o potřebných dovednostech a kompetencích a informace o možném vývoji na trhu práce, aby si podle toho mohli plánovat budoucnost. To platí zejména při přípravě na první zaměstnání a jeho hledání.

7.2 Zřídit systém pro systematické sledování situace mladých lidí, kteří nepracují ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET)

7.2.1 Dalším důsledkem stávající hospodářské krize je zvýšení počtu mladých lidí, kteří nepracují ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Zatím je však těžké udělat si celkový obrázek o závažnosti tohoto jevu na úrovni EU a o jeho dopadu na duševní zdraví a pohodu mladých lidí, a proto EHSV nahlíží pozitivně na návrh zřídit systém pro systematické sledování této situace.

7.3 Zřídit, s podporou programu PROGRESS, nový program vzájemného učení pro evropské veřejné služby zaměstnanosti (2010)

7.3.1 EHSV tuto činnost podporuje, doporučuje zaměřit se zejména na sjednocení existujících aktivit, financování a výměnu zkušeností. Účinnost a relevantnost veřejných služeb zaměstnanosti má zásadní význam. V některých členských státech jsou však za tyto služby odpovědné soukromé agentury – a některé z nich nejsou dostatečně regulovány ani kontrolovány. Je naprosto nezbytné nabízet stabilní, kvalitní pracovní místa, a zajistit tak sociální práva. Zásadní význam má v této, jakož i v jiných otázkách přínos sociálních partnerů.

7.4 Posílit bilaterální a regionální politický dialog o zaměstnanosti mladých se strategickými partnery EU

7.4.1 EHSV podporuje posílené bilaterální a multilaterální spolupráce, mj. s OECD, Uníí pro Středomoří, Východním partnerstvím, zeměmi západního Balkánu a v rámci EU-LAC a všech ostatních částí světa, u nichž by do budoucna bylo možné uvažovat o spolupráci. A to zejména v oblastech s významem pro mladé lidi z přistěhovaleckých kruhů.

7.5 Podpořit větší využívání podpory potenciálních mladých podnikatelů prostřednictvím evropského nástroje financování mikroúvěrů (z unijního programu PROGRESS)

7.5.1 EHSV vítá nástroj financování mikroúvěrů jako nový způsob podpory podnikání a tvorby nových pracovních míst v mikropodnicích⁽⁶⁾. Nicméně ačkoliv se nepředpokládalo jeho pokračování v nových finančních výhledech EU po roce 2013, domnívá se EHSV, že by se mělo zvážit jeho prodloužení, pokud se prokáže jeho přínos.

7.5.2 Z probíhajícího strukturovaného dialogu s mládeží vyplývá, že by mladým měla být poskytována zvláštní podpora při zahajování podnikání, a to ve dvou rovinách, jež je třeba vzít v potaz – jedná se o počáteční kapitál a poté tutoring, poradenství a pomoc při praktických krocích.

7.6 Zajistit, aby všichni mladí lidé byli v práci, dále studovali, nebo se účastnili aktivačních opatření do čtyř měsíců od opuštění školy, a to v rámci „záruky pro mladé“ (Youth Guarantee).

7.6.1 EHSV obzvláště vítá myšlenku vytvořit na vnitrostátní úrovni takový nástroj, který by mladým lidem mohl pomáhat při překonávání překážek v přechodu mezi vzděláváním a trhem práce. Příkladem by měly být pozitivní zkušenosti některých členských států. Dlouhodobě by navrhovaná „záruka pro mladé“ mohla významně přispívat k Evropskému sociálnímu modelu a dosažení cílů strategie Evropa 2020.

7.7 Nabídnout správnou rovnováhu mezi právem na podporu a cílenými aktivačními opatřeními založenými na vzájemných závazcích

7.7.1 EHSV podporuje opatření týkající se vzájemných závazků, včetně aktivačních politik pro mladé lidi ohrožené

sociálním vyloučením, modernizace systému sociálního zabezpečení atd. EHSV podporuje posilování aktivační a motivační funkce sociálních systémů s cílem zabránit dlouhodobé závislosti mladých lidí na sociálních dávkách.

7.8 Na segmentovaných pracovních trzích zavést „jednotnou smlouvu“ na dobu neurčitou s dostatečně dlouhou zkušební dobou a postupným navyšováním práva na ochranu

7.8.1 Koncept jednotné smlouvy by mohl být jedním z opatření, jež by mohla přispět ke snížení rozdílů mezi „insidery“ a „outsidery“ na trhu práce. EHSV si je vědom značných rozdílů mezi členskými státy, pokud jde o vstup mladých lidí na trh práce. Některé z těch nepružnějších systémů znemožňují mladým lidem získat jakoukoliv práci, v jiných se vyskytují nabídky krátkodobých pracovních smluv, které jsou příliš flexibilní a neposkytují plnohodnotný přístup k sociálním dávkám. Podle EHSV je důležité upozornit na to, že opatření, jež budou přijata, by měla zajistit stabilní pracovní smlouvy pro mladé lidi, které zamezují diskriminaci na základě věku, pohlaví či z jakýchkoliv jiných důvodů.

8. Plně využívat potenciál programů financování z prostředků EU

8.1 Zvýšit informovanost a maximalizovat potenciál ESF na podporu mladých lidí

8.1.1 EHSV oceňuje prostor, který je ve sdělení věnován využití ESF. Při vyjednávání s členskými státy o rozdělení rozpočtu v rámci nových finančních výhledů by se měla Evropská komise soustředit obzvláště na to, zda je či není vyčleněno dostatečné množství finančních prostředků pro iniciativy ESF, zejména pro ty, které se týkají mládeže. Přezkoumáno by mělo být posílení aspektu mládeže v dalších programech.

8.2 Zajistit, aby ESF rychle podpořil mladé lidi a aby byly dosaženy cíle strategie Evropa 2020

8.2.1 EHSV považuje za důležité soustředit se na důkladné využití stávajících možností ESF, uvedené cíle by však měly být zahrnuty také do dalších fondů jako horizontální priority.

8.3 Přezkum všech příslušných programů EU, které podporují mobilitu ve vzdělávání a učení

8.3.1 EHSV souhlasí se souvisejícím návrhem na provedení veřejných konzultací k sledování přínosů vzdělávací mobility. Aktivity v této oblasti bude pečlivě sledovat, zejména s ohledem na nové finanční výhledy.

⁽⁶⁾ Stanovisko EHSV k tématu Investice do znalostí a inovace (Lisabonská strategie), Úř. věst. C 256, 27.10.2007, s. 17–26.

8.3.2 Sdělení Komise opomíjí roli vzdělávacích programů EU při podpoře aktivního občanství a participace mladých lidí. Kvalitní vzdělání a silný pracovní trh samozřejmě přispívají k růstu v Evropě, ale musejí být doprovázeny nástroji podpory zapojení mladých lidí do společnosti, aby mladí lidé cítili vlastní závazek a zodpovědnost za příslušné politiky. Mladí pracovníci a mládežnické organizace mohou mít v tomto ohledu významnější úlohu. Je třeba rozšířit příležitosti v oblasti občanských dobrovolných činností.

8.3.3 EHSV má za to, že v rámci protikrizových opatření není vhodné upozadovat podporu neformálního učení, jelikož jeho význam neustále roste a pro budoucnost a rozvoj mladých lidí se jeví jako velmi významná.

8.4 *Provéřit proveditelnost nové facility studentských půjček na úrovni EU na podporu zahraniční mobility studentů*

8.4.1 EHSV bude sledovat, jaký je předpokládaný přínos této aktivity ve vztahu ke stávajícím možnostem a nástrojům. Hodnotící zprávy programů mobility ukazují, že hlavní překážkou pro větší mobilitu jsou finanční prostředky studentů; pro efektivní podporu cíle mobility (20 % do roku 2020) se tedy musí stát prioritou dostupnost a výše dotací. Systém udělování půjček musí být řádně propracován a komunikován vůči mladým lidem. Možnost propadnutí do dluhové pasti by měla být co nejvíce limitována.

V Bruselu dne 15. března 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
